

A X-a Conferință Națională multidisciplinară - cu participare internațională,
"Profesorul Dorin PAVEL - fondatorul hidroenergeticii românești",
SEBEȘ, 2010

TEHNOSOFIA

Virgil MOLDOVAN

TECHNOSOPHY

Technosophy is a new concept which expresses philosophical issues, arising from current impetuous development of the Technology.

Cuvinte cheie: tehnologie, artefacte, filosofie

1. Considerații generale

Lumea în care trăim devine din ce în ce mai mult una a artefactelor create de om.

Tehnologia și produsele acesteia domină viața, societatea, sub aspectele socio-economice, ale civilizației, culturii etc.

Analizând sumar raportul Tehnologie-societate rezultă, evident, că modificările acestuia au produs și continuă să producă implicații serioase, în conștiința oamenilor de rând dar și a gânditorilor diferitelor epoci, ale căror sinteze au avut un caracter filosofic, mai mult sau mai puțin conturat, manifestate prin opinii personale, curente de opinii sau filosofice, reprezentând atitudini personale sau colective.

Prin efectele sale, reprezentativă apare a fi perioada dezvoltării industriale, mai ales către jumătatea sec. XX-lea caracterizată printr-un climat de circumspecție, neîncredere chiar, față de fenomenul tehnologic și creațiile sale (exemple, J. Ellul, H. Marcuse sau M. Heidegger).

Anii 1970 și 1980 sunt marcați de o veritabilă explozie de lucrări filosofice, concentrate pe fenomenul tehnologic, atât în Europa cât mai ales în SUA, care oferă atitudini mai optimiste dominate de pragmatism. Se pot cita în acest sens nume precum: Mitcham, Winner, Ferre, Ihde, Freenberg, Bunge, Durbin iar în țara noastră acad. Drăgănescu, ș.a.

Intrarea în era informaticii, cu tendințele actuale de a fi depășită de către fenomenul comunicării, în care fiecare și toate sunt conectate la viteze de rețea, superioare celor industriale, conduc la o viziune globală, accentuată suplimentar și de globalism, ca fenomen socio-economic.

Acestea impun ca lucrările filosofice să trateze lucrurile la nivel global, atitudine nouă și adaptată condițiilor actuale.

2. Un nou concept: TEHNOSOFIA

Nefinalizarea unei filosofii a Tehnologiei, cu toate preocupările de până acum, în domeniu, impun o schimbare a viziunii asupra acesteia prin care să fie luate în considerare aspectele prezentate sumar mai sus precum și altele, neîndoielnic, viitoare.

În acest sens se impune o tratare a problemelor cu înțelepciune, motiv pentru care considerăm că devine actuală propunerea autorului a unui nou concept: **TEHNOSOFIA**, derivat din cuvintele grecești **techne** (artă, meșteșug, îndemânare) și **sofia** (înțelepciune).

Avem convigerea că acest concept este mai sintetic și nu poate duce la confuzii ca cel de filosofie a Tehnologiei unde termenul Tehnologie are semnificații și interpretări variate, în diferite domenii de activitate.

Astfel de exemplu, în inginerie, în general, se consideră că Tehnologia reprezintă faza care urmează celei de concepție funcțional-constructivă fiind identificată cu pregătirea și realizarea fabricației unui produs, fază denumită și manufacturare.

De Tehnologie sau metode tehnologice se vorbește în domenii ca: agricultură, medicină, chimie etc. UNESCO are decelate 33 Tehnologii denumite științe, lista nefiind exhaustivă. Multă lume gândește Tehnologia numai în termeni de artefacte. Tehnologia este însă mai mult decât produsele sale tangibile.

Tehnologia este considerată, de unii, ca fiind o aplicație a științei în a cărei filosofie ar fi inclusă. În aceste condiții se poate pune în discuție termenul Tehnologie, creație recentă a unui american, J Bigelow care, lingvistic vorbind, se compune din același **techne** ca mai sus și **logos**, dar neexprimând suficient esența acesteia.

Evident că abordarea filosofică a conceptului Tehnologie, în condițiile existenței unei varietăți relativ mari de definiții ale acesteia, fiind specifică mai multor domenii de activitate umană (de exemplu medicină, agricultură etc.), este dificilă.

Aceasta impune acceptarea unanimă, a unei definiții a Tehnologiei având un caracter cuprinzător, aspect, până în prezent, nerealizat, deși propuneri există, una fiind și a autorului.

Ca o concluzie, considerăm că este consult să acceptăm conceptul **TEHNOSOFIA**.

Acesta acoperă toate domeniile filosofiei clasice ca ontologia, gnoseologia, praxiologia, axiologia, logica etc., toate prezente în orice analiză a activităților umane, inclusiv cele caracterizate prin cuvântul **techne**. Poate și trebuie să dea răspuns rapoarturilor cu știința, aspectelor socio economice, de cultură, civilizație, istorie etc.

La fel unor probleme de ordin semantic, cum este cazul cuvântului **tehnic** și derivatele acestuia care, adeseori se confundă cu Tehnologia.

Tehnologiile au afectat societatea în diferite feluri. În multe societăți au ajutat la dezvoltarea unor economii avansate, inclusiv economia globală actuală, dar destule tehnologii produc poluare și epuizarea resurselor naturale unele neavând nici caracter pașnic cum este cazul celor nucleare, folosite ca arme. Apar deci implicații etice și morale importante.

Raporturile cu școala vor face ca aceasta să introducă obligatoriu în curricula proprie instruirea tehnologică a tinerelor generații și nu numai.

3. Concluzii

■ În viziunea noastră, conceptul **TEHNOSOFIA** acoperă toate domeniile filosofiei clasice ca ontologia, gnoseologia, praxiologia, axiologia, logica etc., toate prezente în orice analiză a activităților umane, inclusiv cele caracterizate prin cuvântul **techne**.

■ **TEHNOSOFIA** va trata aspectele prezentate sub forma unor dezbateri, sesiuni științifice, creare de asociații specifice etc.

■ Credem că o contribuție importantă se va aduce prin activarea secției denumite “filosofie a tehnicii” care figurează în cadrul CRIFST al Academiei Române.

Prof.Dr.Ing.Virgil MOLDOVAN
profesor consultant
Catedra Ingineria procesării materialelor
Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca